

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

AUDIONOMDAGARNA 2017

HAR VI FÖRBISETT RISK FÖR HÖRSELSKADA VID ARBETE I KOMMUNIKATIONSTÄTA LJUDMILJÖER?

SOFIE FREDRIKSSON
Leg. Audionom, Doktorand

Arbets- och miljömedicin
SAHLGRENSKA AKADEMIN

www.amm.se/ljudmiljo

@Sound_n_health

HUVUDHANDLEDARE

Kerstin Persson Waye

Professor

Forskargrupperledare Ljudmiljö & Hälsa vid Arbets- och miljömedicin Göteborg

BIHANDLEDARE

Kim Kähäri
Docent (Audiologi)

Lennart Magnusson
Docent (Audiologi)

Kjell Torén
Professor (Arbets- och miljömedicin)

Finansiärer:

BULLER

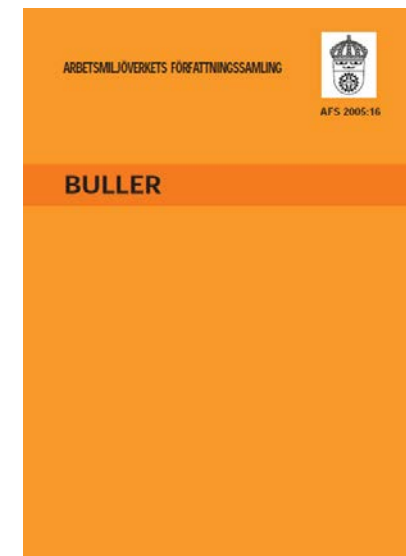
Ljud som **stör dig** och ljud som kan **skada din hörsel**

Hörselskaderisken beror främst på **nivå och tid**

Störningsgrad påverkas bland annat av ljudets **karaktär**

”

viktigt att beakta att även människoröster kan vara en bullerkälla

AFS 2005:16

LJUDET

Styrka
Frekvens
Temporal variation

KÄLLAN

Kontrollerbarhet
Informationsinnehåll

STÖRNING

INDIVIDEN

Hörselskada, modersmål
Tidigare erfarenhet, minne
Fysiologisk och psykologisk status

SITUATION / KONTEXT

Typ av aktivitet:
Sömn, vila, avkoppling,
inlärning, koncentration, m.m.

BULLER

Ljud som **stör**

Hörselskaderisk

Störningsgrad på

"viktigt att beakta att även männe

Gränsvärden i
AFS 2005:16

förhindrar **INTE**
all form av hörselskada!

AFS 2005:16

STÖRNINGSAMLING

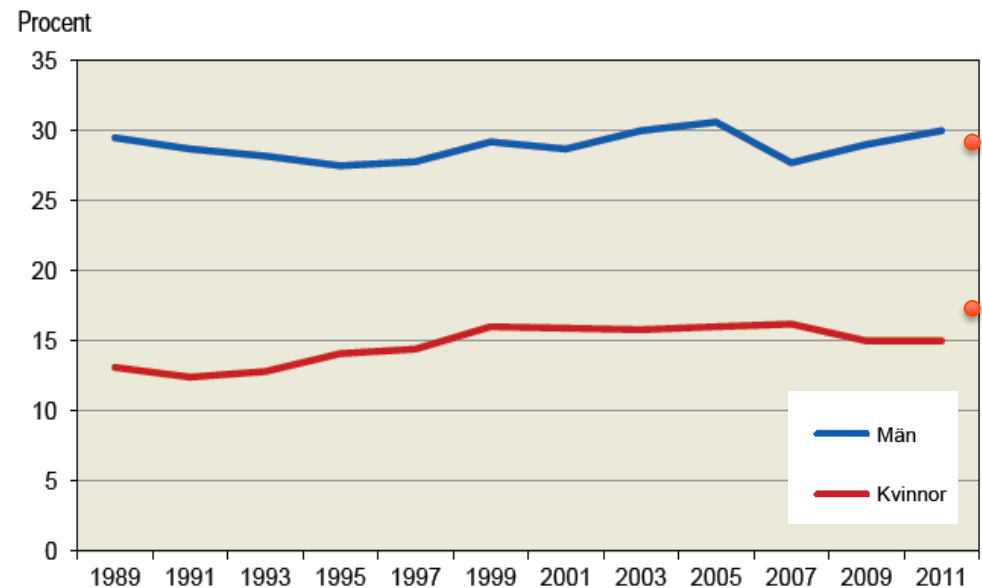

AFS 2005:16

BULLEREXPONERING I ARBETET

Andelen kvinnor som rapporterar dålig ljudmiljö minst ¼ del av arbetstiden har **ökat** till 17 %

Bland kvinnor rapporterar störst andel **förskollärare**

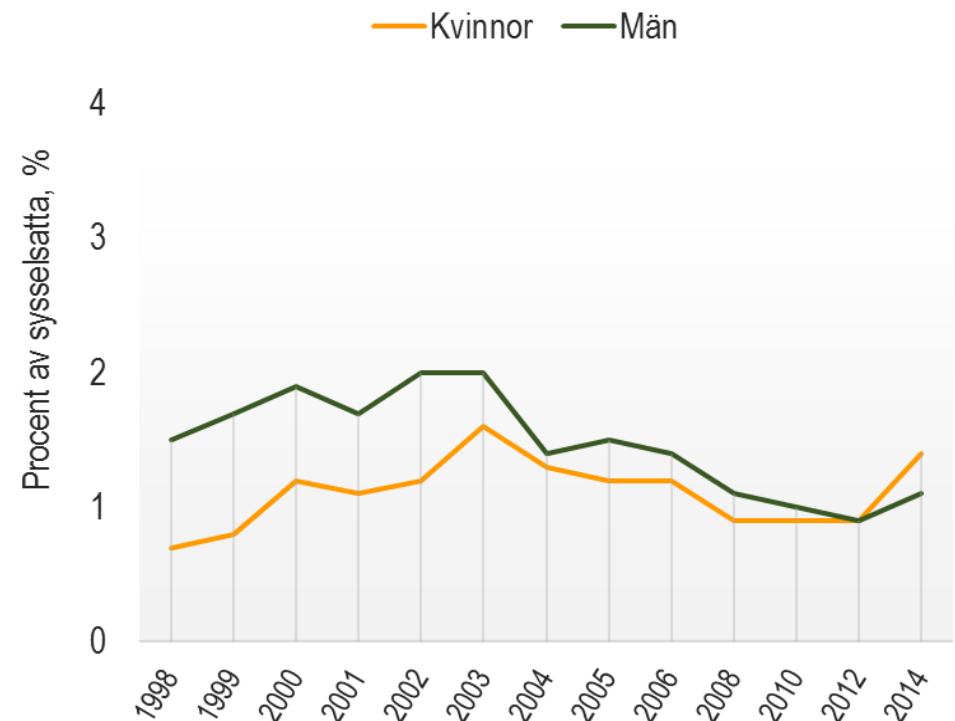

Figur från: Arbetsmiljöstatistik Rapport 2012:4, Arbetsmiljöverket.

ARBETSORSAKADE BESVÄR

Signifikant **ökning** bland kvinnor
de senaste åren för besvär
orsakade av buller

Vanligast bland män inom **industri**,
bland kvinnor inom **utbildning**

HÖRSELPROBLEM I BEFOLKNINGEN

Dubbelt så vanligt att uppge svårighet
att uppfatta samtal mellan flera
idag jämfört med 10 år sedan
bland kvinnor tidigt i yrkeslivet

Kan det finnas ett samband med buller?
Finns det "riskyrken" vi missar?

Andel (procent)

Ålder	Kvinnor		Män	
	1990–1995	2000–2005	1990–1995	2000–2005
16–24	3	4	3	4
25–34	3	5	4	6
35–44	4	8	6	10
45–54	7	10	14	13
55–64	11	15	24	23
65–74	17	18	30	32
75–84	27	28	40	38

Källa: ULF- undersökningarna, SCB

Tabell från: Folkhälsorapporten 2009

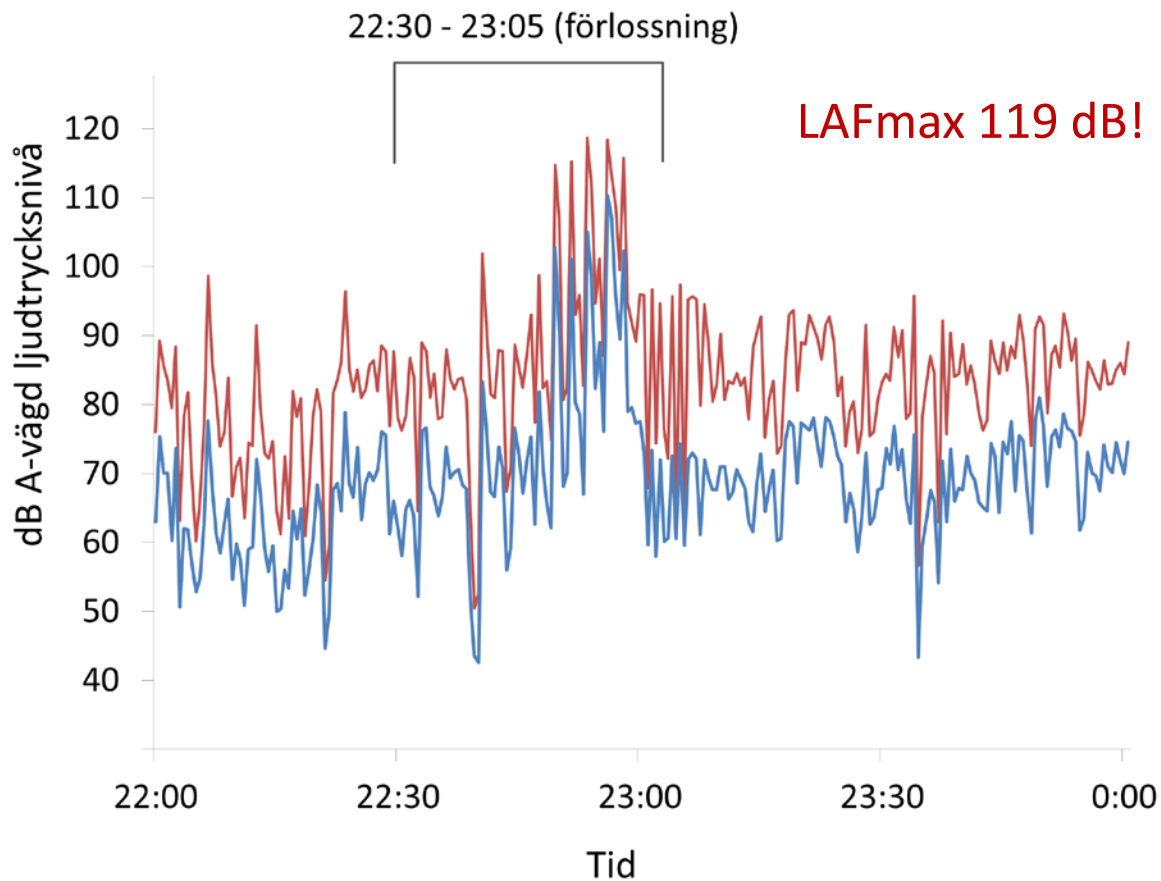

HAR VI EN FÖRBESTÄMD IDÉ OM VAD SOM ÄR BULLER?

KAN HÖGA SKRIK VARA BULLER?

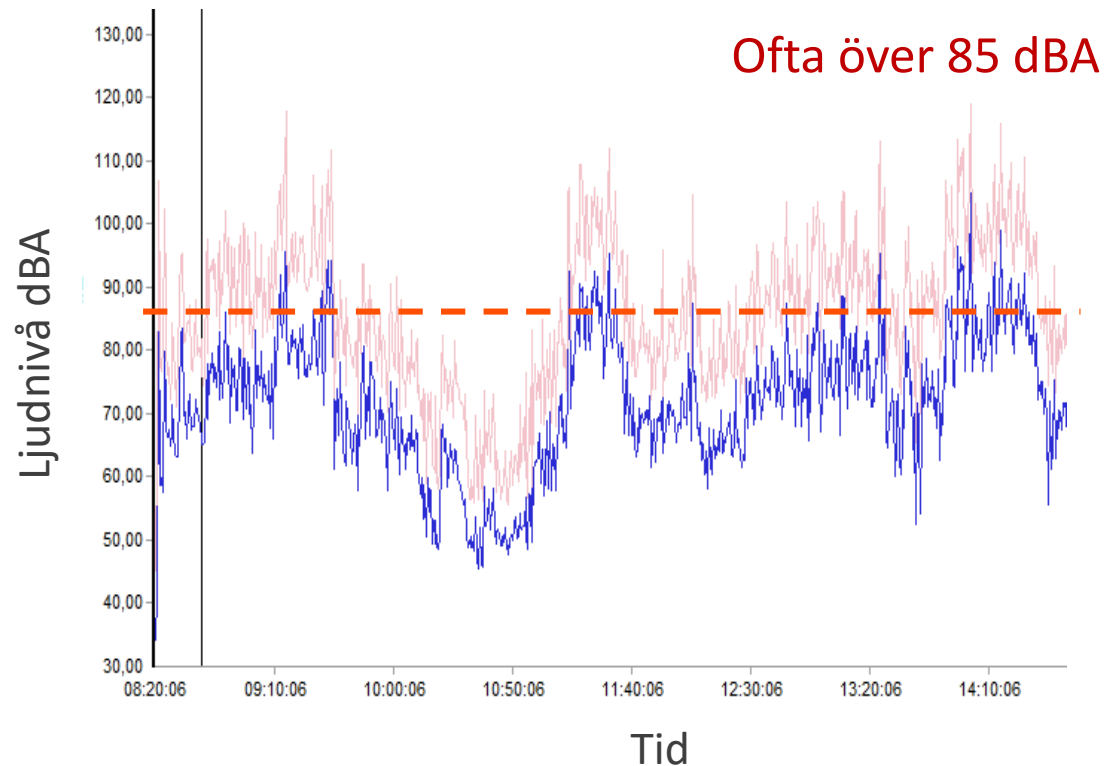

KAN BARN VARA EN BULLERKÄLLA?

”Barn som skriker i frökens öra”

Dosimetermätning på barn

Läs rapporter från projektet här:

http://medicine.gu.se/avdelningar/samhallsmedicin_folkhalsa/amm/forskning/ljudmiljo/God_miljo_i_forskola_skola

LJUDMILJÖ I KOMMUNIKATIONSINTENSIVA YRKEN

Exempelvis förskola, skola, restaurang, sjukvård, service

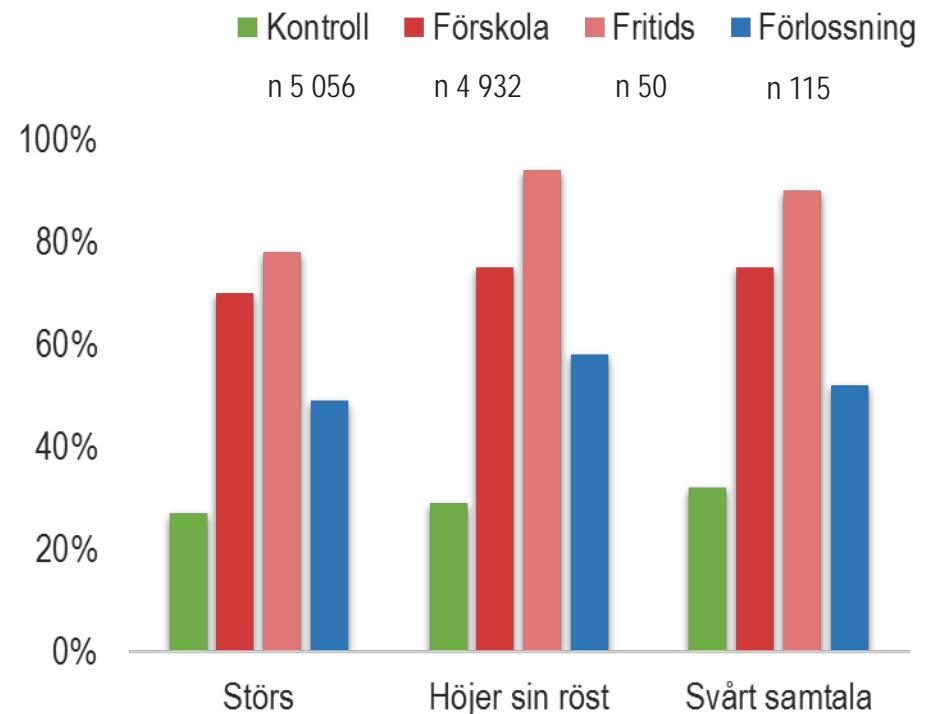
- Medelstarka nivåer
- Oregelbundet, plötsliga ljud
- Informationstät ljudmiljö
- Höga krav på talkommunikation
- Sällan hörselpreventivt arbete, eller svårt att implementera (?)

LJUDMILJÖ I KOMMUNIKATIONSINTENSIVA YRKEN

Högre förekomst av rapporterad
bullerexponering i fritids, förskola
och förlossning

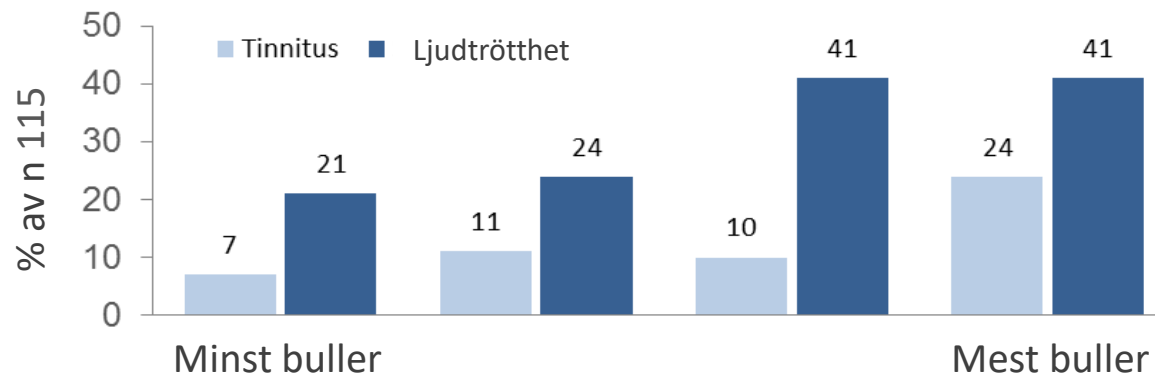
Höga **skrik, samtal, prat och
aktivitetsljud** upplevs störande.

HÖRSELSYMTOM – BULLER BLAND FÖRLOSSNINGSPERESONAL

	OR (95% KI)	p-värde
Tinnitus	1,04 (1,00 – 1,09)	0,049
Ljudtrötthet	1,04 (1,00 – 1,07)	0,031

OR: Odds ratio, KI: Konfidensintervall

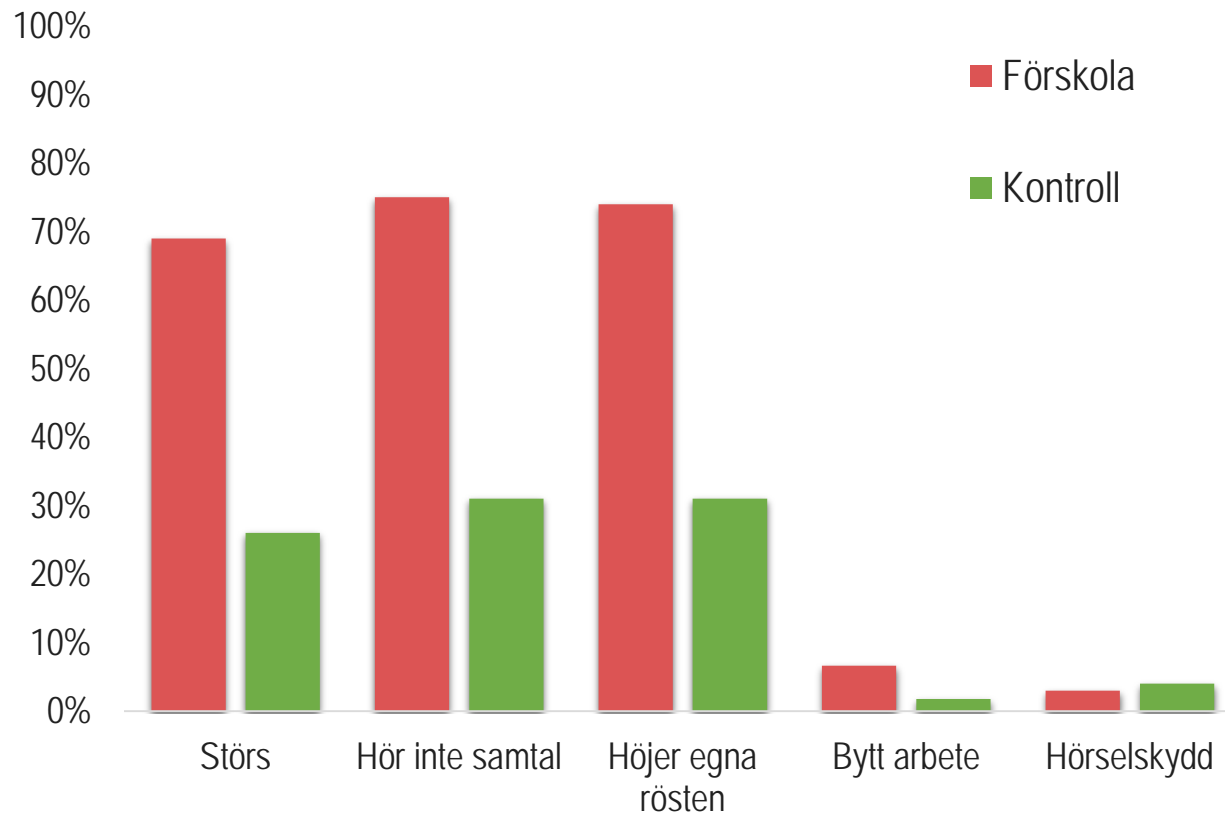
PUBLICERAD:
BMJ Open 2015;5:
e005793. doi:10.1136/
bmjopen-2014-005793

HÖGRE RISK HÖRSELSYMTOM BLAND FÖRSKOLLÄRARE

	Förskollärare n 4,932		Kontroller n 5,065		RISK RATIO åldersjusterad	
	%	(95% KI)	%	(95% KI)	RR	(95% KI)
Hörselnedsättning	19	(18-20)	17	(16-18)	1,4	(1,3-1,5)
Tinnitus	19	(18-20)	15	(14-16)	1,4	(1,3-1,6)
Svårt uppfatta tal	46	(45-47)	26	(25-27)	1,8	(1,7-2,0)
Hyperakusis	38	(37-39)	18	(17-19)	2,2	(2,0-2,3)
Ljudtrötthet	71	(70-72)	31	(30-32)	2,2	(2,1-2,4)

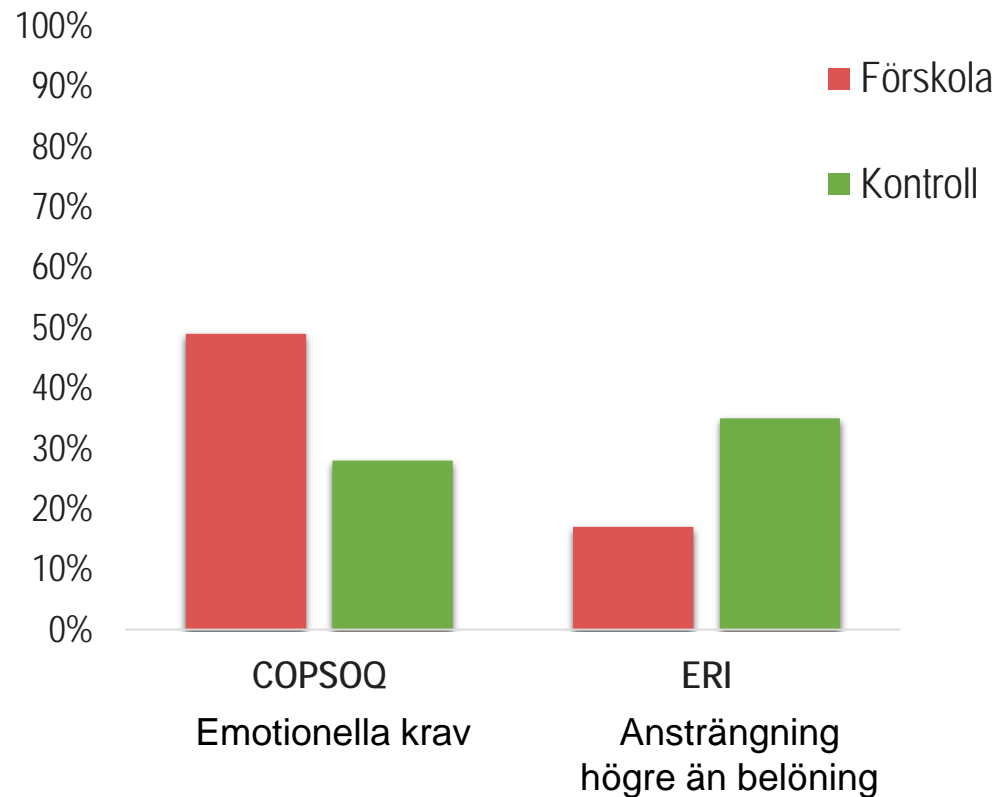
KI: Konfidensintervall

BULLER, MEN INGA HÖRSELSKYDD BLAND FÖRSKOLLÄRARE

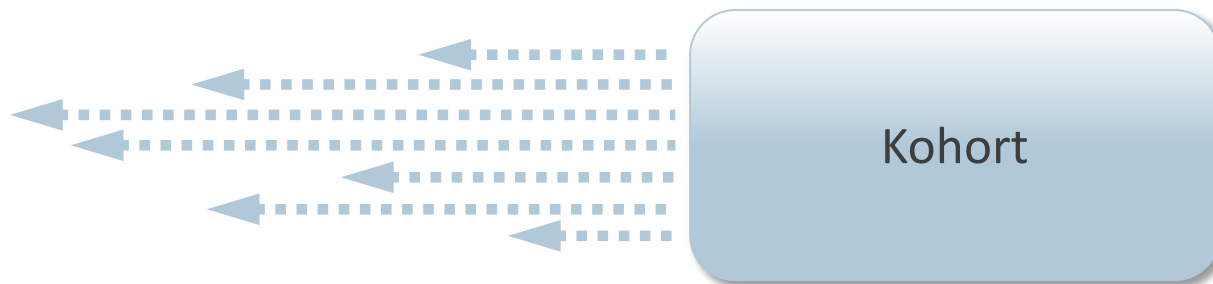

EMOTIONELLA KRAV VANLIGARE BLAND FÖRSKOLLÄRARE

UPPFÖLJNINGSTUDIE

PROJEKTGRUPP

Kerstin Persson Waye
Sofie Fredriksson
Kjell Torén
Jeong-Lim Kim
Mia Söderberg
Kristina Gyllensten
Mikael Ögren
Stephen Widén

Tack för er
uppmärksamhet!

SOFIE FREDRIKSSON

sofie.fredriksson@gu.se

www.amm.se/ljudmiljo

